

11 Eylül Sürecinde İnsan Hakları ve Güvenlik

Av. Muammer ÇINAR

GİRİŞ

İnsanların, insan olmaktan kaynaklanan, Allah'ın onu insan vasfıyla yaratmış olmasının tabii neticesi olarak sahip olduğu hakların, siyasi otoritelerce tanınması ve uygulanması oldukça zorlu bir seyir izlemiş ve izlemeye devam etmektedir. İnsan haklarına saygıyı, İslâmiyet'in doğuşu ile başlatmak ve orta çağ sonrasında seyrini iyi tahlil etmek, doğru sonuçlara varmanın şartıdır. Batı medeniyeti için olumlu anlamdaki gelişmeler oldukça yenidir. Bu yeni gelişmede dahi hep "öteki" ve "ötekinin sınırlanabilir hakları" belirleyici olmuştur.

Bu çalışmada insan haklarına saygıyı bayraklaştıran, tüm değer yargılarını ve kutsalını insan hakları çerçevesinde ve meşruiyet zemininde tartışan batı medeniyetinin insan hakları ve güvenlik konularında geldiği son aşamayı, samimiyeti kendileri ve "ötekiler" için uygulamalarını tahlil ederken, başta Batı ülkeleri olmak üzere, tüm dünyada, güvenlik gerekçesiyle, insan hakları alanlarında yapılan kısıtlamaları ve perde arkasını incelemeye çalışacağız.

İtalyan Başbakanı Silvio Berlusconi'nin

"İnsan haklarına ve dine saygı duyulmasını garanti eden, ülkelerimizdeki zenginliğin de temelinde yatan değerlerin oluşturduğu uygarlığımızın üstünlüğünden kuşkumuz olmamalı. İslâm dünyasında böyle bir saygı yok ve bu sebeple geri. Üstün değerlere sahip Batı, yeni insanları batılaştırıp fethetmek zorunda."¹

ifadelerindeki gerçekliği sorgulamak istiyoruz.

İSLÂM FOBİSİ

İslâm'ın Batı toplumlarında yayılmaya başlaması ile birlikte, Batı saldırgan bir tavır içersine girdi. Kendi toplumu için ön gördüğü hakları "ötekiler"den esirgemeye başladı. 1990 Sonrasında Batı İslâm dünyasına yönelik büyük bir tasfiye hareketi başlattı. Bu saldırının gerekçeleri; entelektüel düzeyde medeniyetler çatışması, siyasi ve dini düzeyde fundamentalist İslâm, radikal İslâm, kökten dincilik, İslâmcı terör gibi kavramlarla ifade edildi. Bu yapılırken de, asıl amaçları olan sömürü ve işgalciliği gizlemeyi başardılar. Güvenlik gerekçeleri ile yaptıkları esasen, İslâm dünyasının ve tüm dünyanın güvenliğine yapılan en büyük saldırı idi. Uzun süren propaganda sayesinde büyük tepkileri kırdıklarını söyleyebiliriz. 10. Temmuz 1990 *Sunday Times*'da yayınlanan şu içerikte binlerce yazı ve fikir serdedildi.

"Varşova Pakt'ı ortadan kalkmasından sonra, fundamentalist İslâm tehlikesi büyüyor. Bu yeni tehdit Soğuk Savaş'tan çok farklı. Ancak Batı, Komünizmi kuşattığı gibi fundamentalist İslâm tehdidini de kuşatmayı öğrenecektir."

"Fundamentalizm tehdidi bugün yüz yüze bulunduğumuz en büyük tehditlerden biridir..."(Helmut Kohl, Almanya eski Başbakanlarından)

1997'lere gelindiğinde Türkiye başta olmak üzere, İslâm ülkelerinin öncü ülkelerinde, Türkiye'de yaşanan 28 Şubat sürecine benzer bir süreç yaşandı.² Bu süreçte sadece, marjinal

¹ *International Herald Tribune*, 27 Eylül 2001 (Fehmi Kuru, 11 Eylül, s. 71).

² İbrahim Karagül, *Yüz Yıllık Kuşatma*, s. 17.

grup olarak nitelen oluşumlar değil, ılımlı Müslüman olarak nitelenen insanlar, hatta tüm toplum en temel insan haklarından mahrum edildi. Kişilikler saldırıya uğradı. Batının güvenliği için İslâm dünyasının insan hak ve özgürlükleri hatta yaşam hakkı elinden alındı. Hukuk kurum ve kuralları yok sayılarak operasyonlar ve fiili uygulamalar yapıldı. Kanuna rağmen yasaklar ve ihlaller yaşandı. Üniversiteye alınmayan profesörlere, evlerinde 3 gün polis kampı kurulan öğretmenlere, mesleklerini icra edemeyen ve kötü muameleye maruz kalan avukatlara vb. yüzlerce olaya tanık olduk. Türkiye’de gazeteler “*topyekün savaş*” başlığı ile özelde İslâmi talepleri, genelde tüm muhalif sesleri susturmanın çığırkanlığını yaptı. Gazete sütunlarında hak ihlallerine akıl hocalığı yapıldı. Televizyonlar aracılığıyla tüm toplum kutsallarından arındırılmaya çalışıldı.

Özelde AB, genelde ise Batı, etnik kökenli ya da yabancılara yönelik en küçük hak ihlallerini ciddi olarak takip edip, raporlara, AB kurumlarında yaptırma tabi tutarken, tüm topluma yönelik hak ihlallerini görmezlikten geldi ve destekledi.

“Batılı devletler, kendileri gibi olmaya çalışan yeni Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı zaman zaman çifte standartlı veya pek de dostane sayılamayacak biçimde davranmış olsalar bile, daha derin bir karşıtlık arzettikleri İslâm kimliğine karşı girişilen tasfiye uygulamasına her zaman sessiz ama istikrarlı bir destek vermişlerdir.”³

İslâm dünyası, Hıristiyan sağcılarla, Yahudi ırkçılarının oluşturduğu ittifakın saldırısına maruz kaldı.⁴ Bunlar, İslâm dünyasının başına bela ettikleri zorbaları gerekçe göstererek kan döküyorlar, tüm toplumu yok etmeye çalışıyorlar. Ancak, bu zorbaları iş başına getirmek için de kan döktüklerini hatırlamak gerekir.

BATI’NIN TERÖR TANIMLAMASI

Batı, menfaatine göre terör tanımlaması yapmaktadır. Bunu yaparken de hiçbir krite-

re uymamaktadır. 1998 yılında Kosova Kurtuluş Ordusu (UÇK)’nu terör örgütü olarak niteleyen ABD ve İngiltere, dış politikalarındaki değişiklik nedeniyle birkaç ay sonra Mart 1999’da UÇK’yı terör listesinden çıkardılar.⁵

1960’larda kurulan, önce Şah yönetimine, sonra da yönetime karşı savaşan, ABD ve Saddam tarafından silahlandırılan, İran’daki Halkın Mücahitleri Örgütü 1990’lı yıllarda ABD tarafından terör örgütü olarak nitelendirilmiş ve 11 Eylül sonrasında da terör listesinde ismi geçmiştir. Şimdilerde ise Bush yönetimi tarafından “*özgürlük Savaşçısı*” olarak kabul ediliyor ve Orta Doğu projesinde rol verilmesi öngörülüyor.⁶

Batı terör örgütleri aracılığıyla insanlığı tehdit etmektedir. Hedeflerine ulaşmak için her türlü yolu meşru gören, kutsalı ve ölçüsü olmayan Batı için Loretta Napoleoni, *Modern Cihat* adlı kitabında şu ifadelerle yer vermektedir.

“Küresel uluslararası ekonomi köyünde, yeni terör ekonomisinin bölümleri kaçınılmaz olarak Batı ülkelerinin ekonomisiyle etkileşmektedir. Kara para aklama, silahlı örgütlerce yapılan yasal işler, vakıf yardımları iki sistem arasındaki bağlantıların yalnızca bir kısmını oluşturmaktadır. Birbirlerine bağımlılık dereceleri şaşırtıcı ölçüde yüksektir. Batı başlıca uyuşturucu tüketicisi ve önemli silah satıcısıdır. Bunlar silahlı örgütlerin ödemeler dengesinde sırayla en büyük gelir ve gider kalemleridir. Batılı mali kurumlar, dünyadaki yasadışı ekonominin elde ettiği yılda yaklaşık 1.5 trilyon dolarlık parayı dolaşıma sunmaktadır. Tanınmış bir İngiliz iktisatçıya bu likiditenin piyasadan aniden çekilmesi durumunda ne olacağını sorduğumda, bunun Batı ekonomilerini derin bir durgunluğa sürükleyeceğini söylemiştir.”⁷

ABD ve müttefikleri yukarıdaki gerekçelerle istedikleri ülkelere savaş ilan etmektedirler. Batı ekonomisinin uyuşturucu, silah ve terörle ayakta durduğunu söylemek abartı değildir.

³ Bekir Berat Özüpek, “‘Öteki’nin de ‘öteki’si var’”.

⁴ İbrahim Karagül, a.g.e., s. 109.

⁵ Loretta Napoleoni; *Modern Cihat* s. 18.

⁶ Karagül, İbrahim; a.g.e., s. 123

⁷ Loretta Napoleoni; *Modern Cihat* s. 277.

TERÖR ÖRGÜTLERİNİ BATI VE ABD BÜYÜTMEKTEDİR

ABD ordusunun el kitaplarında geçen terör ve anti terör tanımlaması ilginç ve Batının iki yüzlü davranmasındaki mantığını izahta açıklayıcı niteliktedir. Terör ve karşı terör tanımlaması aynı sonuca çıkmaktadır. Fark ise, kurgulamada şiddetin failinin kim olduğuna göre değişmektedir. Eğer fail hoşlanmadığınız birisi ise bu teröristtir. Yok eğer fail, hoşlandığınız birisi ya da kendiniz iseniz yaptığınız eylem karşı terördür. Bir diğer ayırıcı fark ise; devletin yaptığı karşı terördür. Chomsky bu durumu şöyle ifade ediyor.

“Bu, (karşı terör) esasen devletlerin gerçekleştirdiği terördür. Devletler, özel teröristlerden çok daha azgın ve tahrip edici kaynaklara sahiptirler. Bu nedenle de devletlerin terörizmi, yeryüzündeki her hangi bir birimin terörizmini kat kat aşmaktadır. Diğer silahlar gibi, terörizm de güçlüler tarafından çok daha etkili şekilde kullanılır. Özellikle de yeryüzünde terörizmin liderliğini yapan güçlü devler tarafından yapılan terörizm. Ne var ki, bu devletler yaptıklarını karşı terör olarak söylerler.”⁸

Chomsky

“Terör, güçsüzün silahı değil güçlünün silahıdır.” diyor.⁹

Fehmi Kuru'nun ifadesiyle,

“ABD ve batı terör eylemlerini kendi bağırsaklarını temizlemek için kullanmaktadır.”¹⁰

Yeni küresel sistemi belirleyecek güçler, kendi aralarında keskin bir paylaşım mücadelesi sürdürürken, İslâm'ın ve İslâm dünyasının yeni yüzyıla dönük bütün hesaplar için tehdit oluşturduğu konusunda hem fikirdirler. Bu nedenle, aynı güçler, “terörizmle savaş” adı altında yürütülen ve asıl amacı, hedef alınan bölgelerin direnç noktalarını kırmak olan operasyonlarda ortak hareket ediyorlar. Terörle mücadele kılıfı altında girişilen işgal hareketlerinde kullanılan ifade ise yüzüstülüğün bu kadarına da pes dedirtecek nitelikte. Başkan Bush'un Kongre'de yaptığı konuşmada

“terörle mücadele de ya bizimlesiniz ya da teröristlerin yanında”¹¹ ifadesi yavuz hırsız örneklemeyle izah edilecek bir mizahı ifade ediyor.

Terör Üreten Batı

Yıllarca, “ötekisi” için destekledikleri terörün kendilerine zarar verdiğini gördüklerinde sergiledikleri tavır, Batı zihniyetinin açığa çıkması şeklinde okunabilir. Gerçek zihniyetin çok azının açığa çıktığı yüzlerce örnekten bazıları şunlardır:

Michael Kelly (*Washington Post*);

“Amerikalı itirazcılar, bundan sonra da Amerikalıları öldürmeye devam edecek katillerin yanında yer alıyorlar; onlar, objektif olarak terör yanlısı, şer ve yalancı.”

Jonathan Alter (*Newsweek*);

“İşkence, Amerikan tarihinin en büyük çürümüşlüğü ile ilgili soruşturmaları hızlandırabilir”.

O'Reilly (Fox Tv): ABD,

Afganistan'ın altyapısını berhava etmelidir; havaalanı, enerji tesisleri, su kaynakları, yollar, her şey...”

A. M. Rösenthal (*Washington Times*) “Afganistan'a ek olarak, Irak, Libya, Sudan, İran ve Suriye de bombalanmalı.”

Ann Goulter (*National Review*'da);

“Teröre, ülkelerini işgal ederek, liderlerini öldürerek, insanları Hıristiyanlaştırarak cevap vermeliyiz.”

Thomas Friedman (*New York Times*)

“Teröristlerle kurlsız savaşalım.”

Bu örnekler, esasen Batının gerçek yüzünü gösteren, 1980 sonrasında başlayıp, 19990 sonrasında hızlanan ve 2001 den sonra da fiili operasyonlara dönüşen hareketi gösteren yüzlerce örnekten birkaçıdır.

11 Eylül öncesine gelindiğinde ABD fiili operasyonlarını artırmak için yeni gerekçeler arıyordu.

Batı ve ABD, kendi topraklarının dışında, özellikle de sömürgeleri altında bulunan

⁸ Noam Chomsky; *11 Eylül ve Sonrası*, s. 203.

⁹ Noam Chomsky, a.g.e., s. 74.

¹⁰ Fehmi Kuru, *11 Eylül*, s. 38.

¹¹ Fehmi Kuru, a.g.e., s. 51.

yerlerde savaş çıkarmayı, savaşı kendi topraklarından uzakta yapmayı hep uygulaya geldiler. Chomsky bunu şöyle ifade ediyor, “ABD açısından bakıldığında, 1812 yılından bu yana ilk defa ulusal toprakları saldırıya uğruyor. Bu yıllarda ABD yerli nüfusun neredeyse tamamını ortadan kaldırmıştı. Meksika'nın yarısını fethetmiş, çevre bölgeye şiddetli bir şekilde müdahale etmiş, Havai'yi ve yüzlerce Filipinli'yi katlederek Filipinleri istila etmiş ve özelde son yarım yüzyılda dünyanın her tarafında güç kullanımına başvurmuştur.”¹²

25 yıl önce, Reagan döneminde de, teröre karşı savaş adı altında; Orta Amerika'da ABD destekli devlet terörü geride yüz binlerce işkence edilmiş, tanınmaz hale getirilmiş ceset, milyonlarca sakat ve yetim, yerle bir edilmiş 4 ülke bıraktı. Aynı dönemde Batı destekli Güney Afrikalı talancılar binlerce insanı katlettiler.¹³

1997 yılında, Almanya ve Fransa'nın önderlik ettiği Avrupa bloğu, Rusya, Çin ve İran'la yakın ilişki içersine girerek Paris Moskova ve Körfez bölgesini içine alan bir güvenlik bölgesi oluşturmak istemişlerdir. Bu amaçla Afganistan ile ilişki kurmaya çalışmışlardır. Ahmet Şah Mesut'a Avrupa Parlamentosunda, Taliban'ı devirmek ve Afganistan'ı kurtarmak görevi verilmiştir. ABD, Afganistan çıkarması ile bu girişimi de önlemiştir.¹⁴

Mustafa Özel'in ifadesiyle, “NATO, ABD'yi içerde, SSCB'yi dışarıda, Almanya'yı ise alta tutmak için tasarlanmıştı. Yeni NATO ise, kapitalist Batı'yı içerde, kapitalist Doğu'yu dışarıda, İslâm dünyasını ise alta tutmak için tasarlandı.¹⁵ Süreç bu tarife uygun olarak devam ediyor.

Esasen 11 Eylül saldırıları olmamış olsaydı dahi, ABD'nin saldırıları aynı olacaktı. Tek farkı ise; dünya kamuoyundan ciddi tepkiler olacak, muhalif sesler daha gür çıkacaktı. ABD yönetimi kılıf bulmada zorlanacaktı. ABD yönetiminin tavrına ve 11 Eylül saldırılarının

hemen sonrasında, operasyona start vermesine, yönetim adına iyi niyetle bakıldığında, “iyi ki bu saldırılar olmuş, yoksa yönetim mazet bulmakta sıkıntıya düşecekti” demekten kendimizi alıkoyamıyoruz.

11 Eylül öncesi ve sonrasındaki hak ihlallerine ve güvenlik söylemlerine baktığımızda bir süreklilik ve aynılık görüyoruz. Ciddi bir fark, saldırıların yoğunluğudur.

11 EYLÜL' UN SONUÇLARI

Fehmi Kuru, 11 Eylül'ün sonuçları nelerdir sorusuna “Eylemler öncesinde, ABD 'nin dünyanın belli başlı ülkelerinde ve noktalarında askeri üsleri bulunuyordu; bugün ise, Amerikan askerleri, Afganistan'ın (Irak'ın) etrafındaki ülkelerde nöbet tutuyorlar” ABD, bugün birçok ülkenin içersinde, sanki kendi topraklarındaymış gibi “*güvenlik (!) görevi*” üstlenmiş durumda. ABD, bütün dünyada, ilan ilan edildiğini kimsenin duymadığı bir sıkı yönetim uygulaması sürdürüyor.”¹⁶

ABD, dünyaya kesin ve katı bir seçim sundu. “Ya bize katılın ya da ölüm olasılığıyla yüzleşin” Kongre Başkana, saldırılara karıştığını tespit ettiği bütün bireylere ve ülkelere karşı kuvvet kullanma yetkisi verdi. ¹⁷

İnsaf sahibi herkesin kabul ettiği ve gördüğü gerçeği Chomsky şöyle ifade ediyor;

“ABD, Pakistan ve Afganistan'ın açlıktan kıvrılan ve acı çekten halkının bir kısmının yaşamını sağlayan yiyecek ve diğer malzemelerin gönderilmemesini istedi. Bu, teröre uzaktan yakından alakası olmayan milyonlarca insanın açlıktan ölmesi demektir. Bunun intikamla bir ilgisi yok. İntikam almaktan daha alçak bir ahlaki düzeyi ifade ediyor.”¹⁸

Hintli yazar Arundhati Roy, Bush yönetiminin Afganistan için ilan ettiği Sonsuz Adalet Operasyonu'nu kast ederek “yeni yüzyılın sonsuz adaletine bakın, siviller bir yandan açlıktan ölümler, bir yandan da öldürülmeyi bekliyor”¹⁹ diyor.

¹² Noam Chomsky, a.g.e., s. 21.

¹³ Noam Chomsky, a.g.e., s. 74.

¹⁴ İbrahim Karagül, *Yüz Yıllık Kuşatma*, s. 8.

¹⁵ İbrahim Karagül, a.g.e., s. 341.

¹⁶ Fehmi Kuru, a.g.e., s. 12.

¹⁷ Noam Chomsky, a.g.e., s. 18.

¹⁸ Chomsky, Noam Chomsky, a.g.e., s. 19.

¹⁹ Noam, a.g.e., s. 24.

11 Eylül öncesinde Afganistan da, uluslararası yardımla beslenen ve yiyecek yardımının kesilmesinden sonra sırf açlık nedeniyle ölümlerle yüzyüze gelen insanların sayısının 7 milyondan fazla olduğu kabul ediliyor. Saldırıları ve işkencelerle öldürülenlerin sayısı belli değil.²⁰

Savaşın devamında ABD'nin tüm beyanlarının yalan olduğu görüldü. İbrahim Karagül makalesinde savaş sonrasını değerlendirirken şöyle demektedir. "Afganistan ve Irak işgal edildi. ABD'nin bu işgallere yönelik gerekçelerinin hepsi yalan çıktı. Buna rağmen Suriye, İran, Lübnan, Sudan, Suudi Arabistan gibi ülkelerin çözülmesine, Orta Afrika ve Ortadoğu, Kafkaslar'da istila, etnik çatışma, mezhep kavgalarına endekslili yeni senaryolar uygulanmaya başlandı. 11 Eylül saldırılarının niteliği bile hala bir sır. Soruşturmalara hala gizleniyor. Bu kadar büyük bir saldırı sonrası kim yakalanıp ceza aldı?"

Hepsi de küresel karakterli iç içe geçen birden fazla savaş başladı: "Yeni Haçlılar"ın İslâm'la savaşı, İslâm coğrafyasındaki yabancı güçlere karşı verilen bağımsızlık savaşları, terör üzerinden yürütülen küresel iktidar savaşı, ABD'nin küresel hegemonya ihtirasının doğurduğu çılgınlık, İsrail'in yeni Orta Doğu hayali, özgürlük mücadelesi verenlerle istihbarat örgütleri arasındaki boşlukta barınan kişi ve grupların başıboş hareketleri gibi...

Ne yazık ki, bu savaşların hepsi de "uluslararası terör" ve "terörizmle uluslararası mücadele" gibi son derece aldatıcı bir söyleme sıkıştırılmış halde ele alınıyor. Oysa ortada son derece karmaşık, birçok tarafı olan, yeryüzünün büyük bölümünü cepheye dönüştüren bir dünya savaşı var ve bu savaş şiddetle nereye etki alanını genişletecek"²¹

ABD ve müttefiklerinin Orta Afrika, Orta Doğu, Balkanlar, Kafkaslar ve Orta Asya'ya yaptığı saldırılar en çok İslâm dünyasına zarar vermiş ve bu bölgelerin güvenlik sorunlarını içinden çıkılmaz hale getirmiştir.

ABD VE AB'NİN İSLÂM KARŞITLIĞI VE İSLÂM'IN GÜCÜ

AB de bu saldırılardan zarar görmüştür.²² AB, insan hakları konusundaki kazanımlarından geriye gitmiştir. Kendi bünyesinde olmayanların güvenliği ile ilgili bir kaygı taşımadığı gibi, kendi içersindeki yabancıları dahi insan haklarından mahrum edecek uygulamalara ses çıkarmamıştır. İngiltere'de yabancılara karşı prosedürler zorlaştırılırken, özgürlüklerin ve insan haklarına saygının beşiği olarak nitelendirilen Fransa'da yabancı kökenli vatandaşlarına karşı yıllarca uygulanan ayrımcılık ve kötü muamele patlama noktasına geldi. Bunu fırsat olarak değerlendiren yönetim güvenlik gerekçeleriyle hak ihlallerine başvuruyor.

Tüm bunlar yapılırken bir gerekçeye dayandırılmaya çalışıldı. Bu gerekçe terör tehdidi ve güvenlik gerekçesiydi. Terör tehdidi gerçek olduğunu var sayarsak dahi, insani vasıflarını yitirmemiş hiç kimse yapılanları olumlayamaz. Güvenlik gerekçesiyle işgaller, tecavüzler, katliamlar, soy kırımlar yapıldı. Bu mantıkla bakıldığında, ABD'nin güvenliği için bütün dünyayı öldürmek ve yok etmek gerekir. İnsanlara yapılan zalimane davranışlar karşısında bırakın insan hakkını insan olduğumuza utanır olduk. Karagülle'nin ifadesiyle; "Temel insan hakları ve bireysel özgürlükler yok edildi, özgürlük alanları daraltıldı. Uluslararası hukuk rafa kaldırıldı, uluslararası kurumlar devre dışı bırakıldı, sivil toplum örgütleri baskı altına alındı, uluslararası sözleşmeler unutuldu. Dünyanın her köşesinde insanlar gözaltına alınıp aylarca sorgusuz-sualsiz hapislerde tutuldu, hemen her Amerikan askeri üssü esir kampları haline geldi, katliamlar/toplu mezarlar dönemi başlatıldı, diktatörler güç kazandı. Devlet terörü meşrulaştı. İşkence ve tecavüzler bir savaş yöntemi haline getirildi. ABD ordusu katliam yapma hakkını elde etti. ABD, İngiltere ve İsrail'in ekonomik-siyasi ve askeri önceliklerine ters düşen ülkeler düşman ilan edildi. Her türlü muhalif söylem ve harekete şiddetle karşılık verildi. ABD dış politikası uluslararası hukuk normu haline geldi. İnsan-

²⁰ Noam Chomsky, *a.g.e.*, s. 68.

²¹ İbrahim Karagül; "Üç Yıllık Şoktan Uyanma Zamanı".

²² İbrahim Karagül; *Yüz Yıllık Kuşatma*, s. 10.

lık, Guantanamo'dan sonra Ebu Gureyb utancıyla yüzleşti.”²³

“Müslümanların yaşadığı hemen her ülke bir anda ‘cephe ülkesi’ haline geldi. Sanki bütün dünyada olağanüstü hal ilan edildi. Fas’tan Güney Afrika’ya, Orta Asya’dan Güneydoğu Asya’ya kadar Müslüman toplumlar tedirgin bir bekleyiş içinde. Her ne kadar Batı-İslâm karşıtlığı nitelemesinden kaçınılsa da, son on gün içinde İslâm toprakları neredeyse bir ‘açık hapishane’ye dönüştürülmüş durumda.”²⁴

Steve Perry imzalı, 30 Haziran 2003 tarihli “Bush Yönetiminin Savaş ve Terörizmi Hakındaki 40 Yalanı” başlıklı yazıda; detaylı olarak hayali senaryolar ve insanlığa karşı söylenen yalanlar anlatılıyor.²⁵

Prof. Dr. Joseph Lawrence 11.09.2004, 11 Eylül Üstesinden Gelmek Başlıklı makalesinde, Amerika’nın geldiği noktada güvenliği tehdit ettiğini, terörün beklentisine cevap verdiğini, “sadece suçluları cezalandıracağına, tüm insanlığı kaosa sürüklediğini” vurguluyor.

Güvenlik gerekçeleriyle hak ve özgürlüklerin sınırlandığı, Müslümanların katledildiği bir dönemde bazı olumlu gelişmeler de oldu. İslâm dünyasında iyi niyetli batı hayranlarının gerçek Batı’yı tanımaları sağlandı. ABD’nin sanıldığı kadar süper güç olmadığı, kalbinden vurulabileceği, kendi içinde çelişkilerle dolu olduğu, kendi söküğünü dikmekten aciz bulunduğu görüldü. Avrupa Birliği’nin bölgesinde ve Avrupa’yı tehdit eden ABD terörü karşısında bir varlık gösteremediği, dolayısıyla birliğin kağıt üzerinde kaldığı anlaşıldı. Batı medeniyetinin insanlığa verebileceği bir değere sahip olmadığı ispatlandı. Lehte ve aleyhte yayınlar nedeniyle İslâm konuşulmaya başlandı.

“... Başta ABD olmak üzere Batı’da bu konularda konferans, sempozyum, radyo ve televizyon programları tertiplendi. Makaleler yazıldı. Amerika İslâmi İlişkiler Konseyi (CAİR), ABD’de yayınlanan önde gelen 50 gazete üzerinde yaptığı araştırmada, sade-

ce Ramazan ayında İslâm’la ilgili yazılan makale sayısının, bir önceki yıla göre %18’lik bir artışla 1655 adet makale tespit ettiklerini kayıt ettiler. Gerçek İslâm’ı öğrenmek veya merak sebebiyle veya düşman bildikleri İslâm’ı tanımak üzere Batılılar, Kur’an-ı Kerim başta olmak üzere İslâm’la ilgili kitap ve yayınlara, İslâmi sitelere hücum etmeye başladılar, cami ve İslâm merkezleri ziyaretçi akınına uğradı. Amerika’da Kur’an-ı Kerim satışlarında rekor kırıldı, 2 ay içinde bir milyon civarında İslâm’la ilgili kitap satışları gerçekleşti. Fransa’da mevcudu tükenen Kur’an tercümelerinin yeni baskıları yapıldı, Belçika’da Kur’an tercüme satışları %30 arttı. 2002’de Hollanda da ise Kur’an satışları bir önceki yıla göre üç kat arttı. Yunanistan’da da kuran tercümesine yoğun ilgi neticesinde Kur’an tercümelerinde rekor satışlar gerçekleşti.

Ramazan 2001 münasebetiyle ABD Millet Meclisi, Ramazan arifesine denk gelen açılışını bir imamın okuduğu Kur’an-ı Kerim ayetleriyle yaptı. Bazı kiliseler de Kilisede Müslümanlara iftar verme programlarını yaptı. Belçika Parlamentosu 182 yıldır hiç aksatmadan her yasama yılı öncesi St. Michel Katedrali’nde Katolik inançlarına göre yapılan dinî ayinin ardından bir ilki gerçekleştirdi ve Katolik inancının yanında İslâm inancına da törende yer verildi. Törende Fatıha Suresi okunarak tercümesi yapıldı. Amerikan New York Times gazetesinin 23 Ekim 2002 tarihinde yayınladığı bir habere göre 11 Eylül olaylarından önceki yıllarda Amerika’da yılda ortalama 25 bin kişi İslâm’a giriyordu. Gazete ayrıca İslâm’ın Amerika’da bu derece hızlı yayılmasının nedeni hakkında uzmanların görüşlerini aktardı. Uzmanlar, bu nedenler arasında İslâm’ın evrensel bir din oluşunu, İsa Aleyhisselam’ın, İbrahim Aleyhisselam’ın ve diğer peygamberlerin peygamberliğinin kabul edilmesini, İslâm’a girmek için herhangi bir imtihanın olmayışını ve yeni Müslüman’ın Kelime-i Şehadet’i söylemesinin yeterli olmasını zikretti.

Amerika İslâmi İlişkiler Konseyi (CAİR) tarafında yapılan bir açıklamada 11 Eylül terör saldırısından sonra ABD’de 24 bin kişinin Müslüman olduğu, bu sayının, İslâm’ın Amerika’ya girişi tarihinden buyana gerçekleşen en yüksek seviye olduğu ifade edildi.

²³ İbrahim Karagül; “Üç Yıllık Şoktan Uyanma Zamanı”.

²⁴ İbrahim Karagül; “Küresel Olağanüstü Hal mi İlan Ediliyor”.

²⁵ İbrahim Karagül; *Yüz Yıllık Kuşatma*, s. 164.

CNN'nin Temmuz 2002'de yaptığı bir araştırmaya göre de 11 Eylül'den sonra sadece Amerika'da Temmuz 2002 itibarıyla 34 bin kişinin Müslüman olduğunu belirttiği "alsaha.com" sitesinde ifade edildi.²⁶

GÜVENLİK VE İNSAN HAKLARI

1996 yılından sonra başlayan ve 11 Eylül uygulamaları ile zirveye ulaşan süreçte; terör, şiddet, uluslararası hukuk, insan hakları, özgürlük, adalet, meşruiyet, insani değerler vb. kavramların içlerinin boşaltıldığına, istismar edildiğine, bireysel terör bahanesiyle devlet terörünün kullanıldığına, şahit olduk.²⁷

Özgürlük vaadi ve ABD güvenliği gerekçesiyle milyonlarca insan vahşice yöntemlerle öldürüldü. Avrupa Parlamentosu gündemine kadar gelen "**Mezar'da Katliam**" adlı kasette ABD askerlerinin yaptığı işkenceler, toplu katliamlardan sadece Zin Kalesi ve Şibirgan Cezaevi'nde 3-4 bin arasında Müslüman'ın öldürüldüğü anlatıyor.²⁸ Irak'ta yapılanların feryatları hala kulaklarımızda çınlamaktadır.

ABD, gerçekte yaptığı vahşetin farkında olduğu için Uluslararası Ceza Mahkemesinin kuruluşuna engel olmaya çalıştı. Bunu başaramayınca da, Amerikan askerlerinin muaf tutulması için birçok ülkeyle, her türlü şantajı kullanarak, ikili yargılanmazlık sözleşmesi imzaladı. Bu durum; özgürlük, insan hakları ve adaleti ağızından bırakmayanların yargı önüne çıkmaya cesaret edemediğini gösteriyor.

"Amerika'nın İmparatorluk savaşı tam bir devlet terörüne dönüştü. ABD ve Avrupa ülkelerinde iç güvenlik yasaları genişletilip özgürlükler sınırlandırılırken anti terör ve vatandaşlık yasaları bireysel özgürlüklere telafi edilemeyecek ölçüde darbe vurdu. İstismar edilen terör kavramı, küresel düzeyde öyle bir salgın hastalığa dönüştü ki, bu arada kaybedilen insani değerleri ve özgürlükleri gündeme

getirmek neredeyse imkansız hale geldi. "Özgürlük ve refah arayışları" yerini, her şeyin "**güvenlik**" ekseninde ele alındığı ve bütün çözümlerin "**askeri**" olduğu bir kaotik sürece bıraktı."²⁹

ABD'nin dünyayı sürüklediği yeni süreçte, hak ve özgürlükler, bireysel hayatın dokunulmazlığı, masumiyet karinesi vb birçok hukuki terimin içi yeniden dolduruluyor. Savaş suçları, katliam, işkence gibi insanlığa karşı işlenecek suçlara yaptırımlar ortadan kaldırılarak güvenlik gerekçesiyle tam bir kargaşa ortamına doğru gidiliyor. İnsanlık, sırf ABD'nin yaptıklarını meşrulaştırmak adına "**hukuksuzluğa**" doğru sürüklenmeye çalışılıyor.

Savaş esiri olarak gözaltına alınan aylarca ve yıllarca işkence altın inleyen insanlara ne Amerikan yasaları ne de başka yasalar uygulanıyor. İnsanlara işkence etmekten zevk alan bir canavarla karşı karşıyayız.

Güvenlik ve özgürlük sloganları ile takdim edilen Büyük Orta Doğu Projesinin içeriğine bakıldığında kastedilen güvenliğin, ABD ve İsrail güvenliği olduğu görülecektir. BOP projesinde; enerji kaynaklarının denetlenmesi, Boğaz'ların "**emin ellere**" teslimi, ABD ve İsrail karşıtlığı içeren müfredatın değiştirilmesi, Türkiye de dahil, bölge ülkelerinin askeri gücünün zayıflatılması, bölge ülkelerinde Batı'nın önünü açacak yöneticilerin iş başına getirilmesi, desteklenmesi, İslâm'da Batı'nın kabul edeceği düzeyde yenilikler yapılması, uyum sağlayanların desteklenmesi vb. konuların gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır.³⁰

Çalışmamızın temel konusu güvenlik teorileri-insan hakları değerlendirmesi olmakla birlikte; uluslar üstü ve uluslararası metinlerde düzenlenen "kişi özgürlüğü ve güvenliği"ne de değinmek gerekir. BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 3. maddesinde ifadesini bulan "Her bireyin yaşama, özgürlük ve güvenlik hakkı vardır" ibaresi birçok uluslararası hukuk metinlerinde zikredilmiştir. Bu anlamda AİHS çerçevesinde konuyu değerlendirebiliriz.

²⁶ Ahmet Altun; *11 Eylül'den Sonra Dünyada İslâm*.

²⁷ İbrahim Karagül; *Yüz Yıllık Kuşatma*, s. 29.

²⁸ İbrahim Karagül; a.g.e., s. 50.

²⁹ İbrahim Karagül; a.g.e., s. 148.

³⁰ İbrahim Karagül; a.g.e., s. 235.

AİHS Madde 5, "Herkesin kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı vardır. Aşağıda belirtilen haller ve yasa da belirlenen yollar dışında hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz"³¹ hükmünden sonra genel hukuk mantığının kabul ettiği istisnaları saymıştır. Hemen zikrelelim ki; ABD'nin Afganistan'da başlayıp, Irak'la devam eden ihlallerini hiçbir hukuk metni ile izah mümkün değildir. Tüm hukuk ilkeleri ve metinleri yok sayılarak, insanlık dışı bir eylemin hukukla izah etmek abesle iştigal olur. İzahlarımızı bu çekince ile yapıyoruz. Hukuk metinlerinde, bugün yapılan ihlallerin çok cüz'isi bile, ağır tazminatı gerektiren yaptırımlara bağlanmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bunlara ilişkin yüzlerce kararı bulunmaktadır. Hiçbir yasal dayanağı ve ölçüsü olmayan son uygulamalara karşılık, yasal gerekçelerle özgürlüğünden yoksun bulunan kişinin birçok yasal hakkı bulunmaktadır.³²

³¹ AİHS M. 5/1'deki yakalama nedenleri sınırlayıcı olup özgürlükten yoksun kılma, ancak M. 5/1, c. 2'de a'dan f'ye kadar sayılan bir veya birden fazla neden varsa hukuka uygun sayılabilir.

Birey bunların dışında hiçbir surette özgürlüğünden yoksun bırakılmayacaktır. Buna göre;

5/1-a) Kişinin yetkili mahkeme tarafından mahkûm edilmesi üzerine usulüne uygun olarak hapsedilmesi,

5/1-b) Bir mahkeme tarafından, yasaya uygun olarak verilen bir karara riayetsizlikten dolayı veya yasanın koyduğu bir yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlamak için usulüne uygun olarak yakalanması veya tutulu durumda bulundurulması,

5/1-c) Bir suç işlediği hakkında geçerli şüphe bulunan veya suç işlemesine ya da suç işledikten sonra kaçmasına engel olmak zorunluluğu inancını doğuran makûl nedenlerin bulunması dolayısıyla, bir kimsenin yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulu durumda bulundurulması,

5/1-d) Bir küçüğün gözetim altında eğitimi için usulüne uygun olarak verilmiş bir karar gereği tutulu durumda bulundurulması veya kendisinin yetkili merci önüne çıkarılması için usulüne uygun olarak tutulu durumda bulundurulması,

5/1-e) Bulaşıcı hastalık yayabilecek bir kimsenin, bir akıl hastasının, bir alkoliğin uyuşturucu madde bağımlısı bir kişinin veya bir serserinin usulüne uygun olarak tutulu durumda bulundurulması,

5/1-f) Bir kişinin usulüne aykırı surette ülkeye girmekten alıkoymasını veya kendisi hakkında sınır dışı etme ya da geriverme işleminin yürütülmekte olması nedeniyle usulüne uygun olarak yakalanması veya tutulu durumda bulundurulması.

³² Yakalama ve tutuklama için aranan bütün koşulların gerçekleşmesi nedeniyle kişi yakalanmış ve tutuklanmış olsa bile, AİHS, bu yolla özgürlüğü kısıtlanan kişi-

Özgürlüğü kısıtlanan kişinin yakalanma amacı, bu kişinin yetkili yasal merci huzuruna çıkarılmasıdır. Bunun için suçun işlendiğine dair "makûl şüphe"nin olması gerekir.

AİHM, bir suç işlediğine dair hakkında makul şüphe bulunan bir kişinin yargılanmadan önce alıkoyma halinin devamına ilişkin dört gerekçe belirtmiştir. Bunlar, kişinin kaçma riski, yargı sürecine müdahale riski, suç önleme ihtiyacı ve kamu düzenini muhafaza etme ihtiyacıdır.³³

Türk Siyasetine uzun yıllar damgasını vurmuş bir siyasetçi olan Süleyman Demirel'in "devlet bazen rutin dışına çıkabilir", Tansu Çiller'in "devlet için ölen de öldüren de kutsaldır" anlamındaki sözleri, söylendikleri zaman tüyleri ürpertirken, şimdilerde bu eylemler ABD ve yandaşlarının vahşeti karşısında sıradan ve beklenen uygulamalar haline geldi.

Türkiye'deki ihlallere baktığımızda Batı'daki gelişmelere göre daha iyi bir durumda olduğumuzu söyleyebiliriz. Bu, ölümü görüp kansere razı olmak, kötünün iyisine sarılmak gibi bir şey. Türkiye'deki kısmî iyileşmenin ya da kötüye gitmeyişişin nedeni, AB sürecine uyum nedeniyle çıkarılan yasal düzenlemelerdir. Siyasi iktidarın AB sürecine dahil olmadaki ısrarı ve gayreti, özgürlük sınırlama peşinde olanların heveslerini kırmıştır. Bunun en tipik örneği terörle mücadele yasa tasarısıdır. Mazlumder ve benzeri sivil kuruluşların raporlarında 2005 yılındaki hak ihlallerinin azaldığı rapor edilmiştir.³⁴ Buna rağmen,

ye bazı haklar tanımıştır. Bunlara uyulmaması da AİHS M. 5'in ihlâlini gündeme getirebilir. Bunlar;

- Tutuklama nedenlerinin ve isnadın sanığa en kısa zamanda bildirilmesi,
- Sanığın hemen bir hakim veya adli görev yapmaya kanunun yetkili kıldığı bir memur huzuruna çıkarılması ve tutukluluğun makûl süre devam etmesi,
- Sanığın yakalama ve tutuklamanın kanuna uygunluğunun denetimini sağlamak için yargı yoluna başvurma hakkı,
- Yakınlarına durumun haber verilmesi hakkı,
- Sözleşme'ye aykırı olarak yakalanan ve tutuklananlara tazminat ödenmesi hakkıdır.

³³ Yusuf Hakkı Doğan; "Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı".

³⁴ Mazlum-Der 2005 *Dünya Raporu*.

İslâmi taleplere ilişkin özgürlük taleplerinde iyileşme olmamıştır.

SAVAŞIN DA HUKUKU VAR

Uluslararası belgelere bakıldığında, savaşın da bir hukuku olduğunu görüyoruz. Ne var ki bu kurallar güçlülere bağlamıyor. “1949 tarihli dört Cenevre Sözleşmesi ve bunların 1977 tarihli iki Ek Protokolü savaş kurallarını kanunname biçiminde düzenlemiştir. Her üç Cenevre Sözleşmesi’nde de yer alan ortak 3. madde, dahili çatışmaları da kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Hükümetler kadar hükümet karşıtı silahlı politik grupları da kapsar. Buna göre görevini bırakmış kamu görevlileri de dahil olmak üzere, silahsız sivillere saldırarak, işkence etmek, esir almak ağır bir insanlık suçudur. Ayrıca, sözleşmenin 1. Ek Protokolü, silahsız sivillere saldırıyı bir suç saydığı gibi, sivil yerleşim merkezlerine, ibadethanelere, kültürel alanlara ve hastane, yiyecek-içecek deposu gibi temel ihtiyaç alanlarına saldırılmasını da ihlal olarak nitelendirmektedir.”³⁵

“Olağanüstü koşullarda, özellikle devlet ve kamu güvenliğini tehdit eden silahlı çatışmalar veya saldırılar göz önüne alındığında ‘Sivil haklar ve özgürlükler mi yoksa güvenlik mi?’ sorusu sıkça dillendirilen bir probleme tekabül eder. Soru etik ve politik açıdan felsefi bir tartışmayı barındırdığı gibi, devletler hukuku açısından da cevaplandırılması gereken önemli bir problemidir.

11 Eylül sürecinde, hükümetler tarafından yapılan saldırılar, insan haklarının, özellikle mültecilerin korunmasına daha da fazla zarar verecek şekilde bir mazeret olarak kullanılmaktadır. Öte yandan bu durum, hükümet karşıtı silahlı güçlerin zulmünü keskinleştirdiği bir bahane haline getirilmektedir. Keyfi gözaltılar, yargısız infazlar, bombalı saldırılar, işkence ve kötü muamele, intihar saldırıları, ırkçı saldırılar, hakaret, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne getirilen kısıtlamalar derken, adaleti sağlama endişesi yerini intikama bırakmaktadır. Halbuki, adaleti temin etmek intikam almak demek değildir.

SÖZDE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

ABD’de gerçekleşen saldırıları takiben, pek çok ülke benzer saldırılardan kendi nüfuzlarını koruyabilmek amacıyla, anti-terör yasaları olarak da bilinen yeni güvenlik önlemlerine başvurdu. Söz konusu önlemler içinde en fazla dikkati çekenler ABD ve İngiltere’de yürürlüğe girdi. ABD’de “Vatanseverlik Yasası” 26 Ekim 2001’de yürürlüğe girerken, İngiltere Parlamentosu 19 Kasım’da sunulan “Anti-Terörizm, Suç ve Güvenlik Yasa Tasarısı”nı 17 Aralık 2001 günü kabul etti. Böylece özgürlük ve demokrasi ülkeleri olarak bilinen her iki ülkede de, insan hakları ihlalleri için yasal bir zemin üzerinde kapılar ardına kadar açılmış oldu”³⁶ Fransa’da yabancılara uygulanan ayrımcılık hız kazandı. Avrupa, Ön ve Orta Asya, Ortadoğu’da onlarca ülkede keyfi uygulamalar yapıldı. “Sadece ABD’de 1.100’den daha fazla insan keyfi bir şekilde gözaltına alınmış durumda. Müslüman bir din adamı ve akademisyen olan Dr. Mazen Al-Najjar gibi gözaltına alınanların çoğu ABD vatandaşı olmayan kişilerden oluşuyor. 300’den fazlası “terörizm” ile suçlanıyor. 104’ü değişik federal suçlardan dolayı gözaltında. 40 değişik ülkeden gelen ve kimliği belirlenemeyen 548’den fazla insan göçmen yasalarını ihlal etmekle suçlanmakta.

Mısır’da yasaklanan İslâmcı gruplara sempati duyduğundan ya da üye olduğundan şüphelenilen binlerce kişi hiçbir suçlama ya da yargılama olmaksızın gözaltında. Bazıları 10 yıldan daha fazla bir süredir aynı konumda.

Çin’de ise uluslararası düzeyde ‘terörizme’ karşı başlatılan savaş, mevcut baskının meşrulaştırılması için kullanılmakta. Muhalif gruplar “bölücü”, “terörist” ya da “aşırı dinci” suçlaması ile karşı karşıya. 11 Eylül’den bu yana, özellikle de Müslüman bir grup olan XUAR’lar üzerinde yoğun bir baskı var.

Zambiya’da ise bir freelance gazetecisi ve muhalif parti üyesi olan Frederic Mwaza’nın üç ay boyunca gözaltında tutulduğu ve daha sonra hiçbir suçlama olmaksızın bırakıldığı rapor edilmekte. Ayrıca, güvenlik güçlerinin

³⁵ Hakan Ataman, “İnsan Hakları mı Güvenlik mi?”

³⁶ Hakan Ataman, a.g.m.

artan bir oranda kötü muamelesi söz konusu.

Malezya'da muhalif parti liderleri ve yakınları, işkence ve kötü muamele şikayetlerinin olduğu keyfi gözaltılara maruz kalmakta. Mevcut güvenlik yasası, hiçbir suçlama olmaksızın 60 gün boyunca tecrit gözaltısına izin vermektedir.

İsrail'de "bomba koyma" senaryosu yeniden hortladı. Senaryo, gözaltındaki Filistinlilere karşı fiziksel ve psikolojik baskı yapma olanağı veren sorgulama metotlarını meşrulaştırmak için kullanılıyordu. 1999'da İsrail Yüksek Mahkemesi bu metotları kanun dışı ilan etmişti. Ancak, mahkemenin kararı söz konusu metotların olağanüstü hallerde kullanılabilceği kaydını taşıyordu.

Zimbabve hükümeti, gazetecileri ve bağlı buldukları gazeteleri "terörist asistanı" ilan etti. Adı geçen gazetelerin içinde ABD merkezli Associated Press, *Güney Afrika* gazetesi olan *Business Day* bulunduğu gibi, *The Guardian*, *The Daily Telegraph*, *The Times of London* gibi İngiliz gazeteleri de bulunuyor. *Malezya*'da Dahili Güvenlik Yasaları kapsamında gözaltına alınanlar için Habeas Corpus ilkesi keyfi bir şekilde yorumlanarak anlamsızlaştırılıyor. Türkiye'de tecrit gözaltısından işkence ve kötü muamele sesleri yükseliyor.³⁷

Uluslararası Af Örgütü'nün Britanya için yaptığı uyarı birçok ülke için geçerlilik arz etmektedir.

Uluslararası Af Örgütü özetle, 24 Ağustos'ta Britanya hükümetince önerilen ve kamu düzenini, ulusal güvenliği ve hukuk düzenini tehdit ettiği düşünülen yabancıları hedef alan yeni tedbirler temel insan haklarını ve Britanya'nın uluslararası yükümlülüklerini ihlal ettiğini vurgulamaktadır.

"Güvenlik ve insan hakları birbirlerine alternatif değildir; birlikte gelişirler. İnsan haklarına saygı güvenliğe giden yoldur, bu yolda bir engel değil." Açıklamasının tüm ülkelere yapılması gerekiyor.³⁸

³⁷ Hakan Ataman, a.g.m.

³⁸ İçişleri Bakanı Charles Clarke yetkilerinin derhal gözden geçirilmesi ve "terörizmi haklı gördüğü ya da övdüğü, terör eylemlerini teşvik etmeye çalıştı-

Terör ve güvenlik problemleri insan hakları, adalet ve kişilerin masumiyeti esas alınarak çözülmesi gerekir. Devlet ile mafyayı ya da kaba gücü birbirinden ayıran da neticeye giderken kullanılan yöntemlerdir. Hukuk devletinde devlet, her adımını hukuka ve temel insan haklarına saygı çerçevesinde atmak sorundadır. ABD öncülüğündeki Batı İttifakı insanlığın tüm ortak değerlerini, bugüne kadar edindiği kazanımları yok sayarak, hatta aksi istikamette hareket etmektedir. İnsan hakları ve güvenlik, birbirleriyle çatışan kutuplar olmaktan çok, birbirleriyle paralel giden unsurlardır. İnsan hakları olmadan güvenlik olmaz.

ğ, diğer ciddi suçlara kışkırttığı, toplumlar arası şiddete yol açabilecek nefret duygularını beslediğinden" şüphelenilen Britanya vatandaşı olmayanları sınır dışı etme yetkisi istedi. Radikal konuşmalar yapmak ve "terörizm"i kışkırtma amaçlı web siteleri ve makaleler yayınlamak gibi farklı 'kabul edilemez davranış' içinde olan yabancıların isimlerinin bulunacağı küresel bir veritabanı yoluyla bu kişiler Britanya'ya girmeden önce otomatik olarak incelemeye alınacak.

Uluslararası Af Örgütü Britanya İçişleri Bakanı Charles Clarke'ın hazırladığı yeni tedbirlerin hukukun üstünlüğü ve aşağıdaki temel insan haklarını ihlal ettiğine inanmaktadır:

- İşkence ve kötü muamele mutlak yasağı ve bu yasağın doğası gereği kimsenin işkence ve kötü muameleye uğrama riskinin olduğu bir yere asla gönderilmemesi ilkesi —bu ilke non-refoulement olarak bilinir—.
- Sığınma talebi ve edinme hakkı. Uluslararası koruma isteyen herkesin sığınma başvurularının uluslararası insan hakları ve mülteci yasa ve standartlarına uyumlu olarak adil ve tatminkar usullerle ayrı ayrı ve kapsamlı olarak değerlendirilmesine hakkı vardır. Kişiye mülteci statüsü vermeme niyeti, olağan mülteci statüsü belirleme usulleri çerçevesi dikkate alınarak değerlendirilmeli ve red kararına itiraz hakkı ve itirazı görülürken Britanya'da kalma hakkını da içeren işlemlerin adilliğine dair temel ilkeleri içermelidir;
- İfade ve örgütlenme özgürlükleri;
- Yasaya uygunluk ilkesi ve yasal kesinlik;
- Hakkında herhangi bir suç isnat edilmiş herkesin vakit geçirmeksizin yargı önüne çıkarılması ve tüm adli sürecin uluslararası kabul gören adil yargı standartlarına tam uygun olması
- Adil yargılanma ve yasal yollara başvurma hakkı.

SONUÇ OLARAK

11 Eylül sürecinde yaşanan güvenlik gerekçeli insan hakları ihlalleri, ABD ve Batı uygulamasında, değişik dozlarda hep vardı. 1985 de başlayıp, 1990 sonrasında hız kazanan ve 2001 sonrasında hak ihlalinden öte fiili operasyona ve katliama dönüşen uygulamalar Batı Medeniyetinin gerçek yüzüdür. Batı insan hak ve özgürlükleri, insanca yaşama, demokrasi vb. kavramları kendileri için kullanmakta, ötekiler olarak gördüğü insanları sömürülmeye layık görmektedir. Bu nedenle Batının, insanlığa verebileceği bir değer yoktur. Yaşanılan süreçte aksini düşünenler de her halde fikir değiştirmişlerdir. Bunun farkında oldukları için de insanlığın ve İslâm'ın karşısına fikirle değil silahla çıkmayı, yıkıp yakmayı yok etmeyi denemektedirler. Bunu yaparken de insanlığın genel kabul görmüş kavramlarının arkasına saklanmaktadır.

Batının İslâm dünyasına karşı beslediklerini Kur'an bize şöyle haber veriyor. *"Ey iman edenler! Sizden olmayanlardan hiçbir sırdaş edinmeyin. Onlar size fenalık etmekten asla geri kalmazlar. Hep sıkıntıya düşmenizi isterler. Onların kinleri konuşmalarından apaçık ortaya çıkmıştır. Kalplerinde gizledikleri ise daha büyüktür. Eğer düşünürseniz size âyetleri açıkladık."*³⁹ Batının söylediklerinde hep bu gerçeği hatırlasa idik, meşru kavramlarla bizi aldatmaları, sömürmeleri ve katletmeleri mümkün olur muydu?

Hangi gerekçelerle olursa olsun, zulüm uzun süre yaşayamaz Gecenin en karanlık olduğu an, sabahın en yakın olduğu andır. Tarih boyunca zulüm hiçbir zaman daimi olmamıştır.

Batının icraatını Kur'an-ı Kerim'in ifadeleri ile özetlemek mümkündür.

"İktidara geldiklerinde ekini ve nesli helak ederler. Allah bozguncuları sevmez."⁴⁰

Batı medeniyeti, her ne kadar İslâm dünyası karşısında tek güç gibi görünse de ger-

çekte menfaat birliktelikleridir. SSCB'de olduğu gibi çözülmesi an meselesidir. Haşir Suresinin 14. ayetin ifadesiyle *"kendi aralarında çekişmelidirler. Sen onları birlik sanırsın ama, onların kalpleri dağıniktır."* Bizler gerçek medeniyetin örnekliğini ortaya koyduğumuzda insanlığın fevç fevç kurtuluşa koştuğunu göreceğiz.

Batı duymasa da çağırımız;

"De ki: 'Ey kitap ehli! Bizimle sizin aranızda ortak bir söze gelin: Yalnız Allah'a ibadet edelim. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilah edinmesin.' Eğer onlar yine yüz çevirirlerse, deyin ki: Şahit olun, biz Müslümanlarız."⁴¹

Barışı, özgürlüğü, insan haklarını götürmek için girdikleri yerlerde, söylediklerine ve yaptıklarına baktığımızda, Kur'an'ın bu insanları ne kadar güzel tarif ettiğini görürüz; *"Bunlara, 'Yeryüzünde fesat çıkarmayın' denildiğinde, 'Biz ancak ıslah edicileriz!' derler. İyi bilin ki, onlar bozguncuların ta kendileridir. Fakat farkında değillerdir."*⁴²

Al-i İmran 100. ayetinde de belirtildiği üzere, onlara uyararak yoldan çıkar, sapıtırız. *"Size bir iyilik dokunursa, bu onları üzer. Başınıza bir kötülük gelse, ona sevinirler. Eğer siz sabırlı olur, Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız onların hileleri size hiçbir zarar vermez. Çünkü Allah onların işlediklerini kuşatmıştır."*⁴³

Biz insanımızın ve insanlığın gerçek kurtuluşunun nüvelerini taşıyan bir medeniyete mensubuz. İnsanlığa hak ve özgürlüğü, adaleti, insan haklarını, insanca yaşama hakkını, farklı kültürlerle birlikte yaşamayı, aleyhimize de olsa hakkı ve adaleti ayakta tutmayı sadece biz ve medeniyetimiz sunabiliriz.

Güvenlik ve başkaca gerekçelerle yaşanan hak ihlalleri geçicidir. Gece karanlığı güneşe rağmen devam edemez. ■

³⁹ Al-i İmran, 118. ayet.

⁴⁰ Bakara, 205. ayet.

⁴¹ Al-i İmran, 64. ayet.

⁴² Bakara Suresi, 11 ve 12. ayetler.

⁴³ Al-i İmran, 120. ayet.

Kaynakça

- Abdullah Yıldız; **28 Şubat Belgeler**, Pınar Yayınları, İstanbul: 2000.
- Ahmet Altun; "11 Eylül'den Sonra Dünyada İslâm", **Yeni Şafak**, 20.09.2004.
- Bekir Berat Özipek; "Türkiye'de İnsan Hakları, İslâm ve Batı Üzerine".
- Fehmi Kuru; **11 Eylül**, Timaş Yayınları, 2002.
- George Frankl; **Batı Uygarlığı**, Açılım Yayınları, İstanbul: 2003.
- Hakan Ataman (*); "İnsan Hakları mı Güvenlik mi?", **Zaman**, 26.01.2002
- İbrahim Karagül; "Küresel Olağanüstü Hal mi İlan Ediliyor?" **Yeni Şafak**, 22.09.2001.
- İbrahim Karagül; "Üç Yıllık Şoktan Uyanma Zamanı", **Yeni Şafak**, 11.8.2004.
- İbrahim Karagül; **Yüz Yıllık Kuşatma**, Fide Yayınları, 2005.
- "İkinci Soğuk Savaşa Doğru", **The News**, Başyazı, 18.09.2001.
- Joseph Lawrence; "11 Eylül'ün Üstesinden Gelmek, 11.09.2004.
- Loretta Napoleoni; "**Modern Cihat**", (Terör Örgütlerinin Kasalarındaki Dolar Neneden Geliyor.) Bulut Yayın Dağıtım, 2004.
- Mazlumder 2005 Değerlendirme Raporu.**
- Muharrem Balcı-Gülden Sönmez; **Temel Belgelerde İnsan Hakları**, Danışman Yayınları, İstanbul: 2001.
- Noam Chomsky; **11 Eylül ve Sonrası**, Aram Yayıncılık, 2002.
- Şeref Gözübüyük; **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Ve Uygulaması**, Turhan Kitabevi, Ankara: 1998.
- Yusuf Hakkı Doğan; **Kişî Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı**.

(*) Uluslararası Af Örgütü Türkiye Kampanya Koordinatörü.